

Фатих Әмирхан (1886 - 1920)

Фатих Әмирхан – күренекле татар язучысы, драматург, тәнкыйтче, публицист һәм жәмәгать эшлеклесе.

1907 елның октябрдә «Әл-Ислах» гәҗитендә язучының «Гарәфә кич төшемдә» дип аталган беренче хикәясә басылып чыга. 1908 елда язучы «Бәйрәмнәр», 1909 елда - «Татар кызы» әсәрен, 1911 елда «Хәят» повестен, 1912 елда «Урталыкта» романын һәм күпсанлы хикәяләрен яза.

Язучы шулай ук драматургия өлкәсендә дә иҗат итә. Ул «Яшьләр» (1909), «Тигезсезләр» (1914), һ.б. пьесаларын иҗат итә.

Фатыйх Әмирхан үткен телле юморист буларак таныла. 1908-1910 елларда ул «Фәтхулла хәзрәт» (1909) атаклы сатирик повестен, «Сәмигулла абзый» (1916), «Габделбасыйр гыйшкы» (1914), «Салихжан кари» (1916) дигән көлкеле хикәяләрен, 1924 елда горөф-гадәтләрен бозуны тәнкыйтьләп «Шәфигулла агай» исемле сатирик повестен яза.

Төп басма китаплары

Сайланма әсәрләр: 2 томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1957 - 1958.

1 т.: повестьлар, хикәяләр.- 600 б.

2 т.:сәхнә әсәрләре, публицистика. – 615 б.

Әсәрләр: 4 томда.- Казан: Татарстан китап нәшрияты,1984 -1989.

1 т.: хикәяләр(1907 -1922). – 1984.- 480 б.

2 т.: повестьлар, роман, драма әсәрләре.- 1984. – 488 б.

3 т.: публицистика.- 1989. – 511 б.

4 т.: әдәбият – сәнгәт тәнкыйте, биографик материаллар, хатлар. – 1086. – 390 б.

Әсәрләр/ төз. Д.Заһидуллина, һ.б. – Казан: Мәгариф, 2002. – 319 б.

Сайланма әсәрләр / Төз.А.Шамов. – Казан: Татгосиздат, 1941. – 381 б.

Библиография

Татар әдәбияты классигы Фатих Әмирханның (1886-1926) тууына 130 ел. // Мәйдан Чаллы. – 2016. – №1. – 126-127 б.

Язучы турында.

Бәдретдинов, Х. «Казан короле»дигәннәр... / Хәмзә Бәдретдинов // Мәдәни жомга. – 2016. – №48 (9 декабрь). – 17 б.

Әдип Фатих Әмирхан турында.

Вәлиев, М. «Вақыт, әфәнделәр, вақыт!» / М. Вәлиев // Казан утлары. – 2016. – №2. – 121-123 б.

Язучы Фатих Әмирхан турында.

Минһаж, Р.Шәмен түгел, жанын ягып... / Р.Минһаж // Ватаным Татарстан. – 2016. – №181 (6 декабрь). – 3 б.

Язучы Фатих Әмирханның тууына 130 ел тулу уңаеннан язма.

Рәмиев, З. Фатих Әмирхан. / З. Рәмиев // Мәдәни жомга. – 2015. – №48 (11 декабрь). – 8 б.

Язучының Габдулла Тукай белән танышылыгы турында.

Рәмиев, З. Яшьтәш кенә түгел, дуслар да... / З. Рәмиев // Мәдәни жомга. – 2016. – №47 (2 декабрь). – 6 б.

Г.Тукай һәм Ф.Әмирхан дуслыгы турында.

Сәгыйд, К. Атаклы татар әдибе Фатих Әмирханның авыруы, үлүе, күмелү мәрәсиме / К.Сәгыйд // Казан утлары. – 2019. – №10. – 168-181 б.

Язучы турында.

Шәйхин, А. Татарның беренче сатиригы. / А.Шәйхин // Мәдәни жомга. – 2016. – №27 (15 июль). – 17 б.

Язучы Фатих Әмирханның сатира өлкәсендәге хезмәтләре турында.

Фатих Амирхан (1886 -1920)

Фатих Амирхан – выдающийся татарский писатель, драматург, публицист и общественный деятель.

Рассказы писателя начали появляться в газете «Эль-Ислах». Первый из них - «Сон накануне праздника» - был опубликован в октябре 1907 г. В 1908 году написана повесть «Праздники», «Татарка» (1909), «Хаят» (1911), роман «На перепутье» (1912) и многочисленные рассказы.

Писатель активно работал и на поприще драматургии. В 1909 году он написал пьесу «Молодые» и драму «Неравные» (1914), и др.

Прославился Ф.Амирхан и как писатель – сатирик. В 1908 – 10 годах Ф.Амирхан опубликовал известную сатирическую повесть «Фатхулла хазрет»(1909), смешные рассказы «Любовь Габдельбасыйра»(1914), «Самигулла абзый» (1916), «Салихзян кари» (1916), а в 1924 году – повесть «Шәфигулла агай», которая критикует нарушение устоявшихся традиций и нравов.

Книги

Татарка: избранные произведения.- Москва: Гослитиздат, 1959. – 270 с.

Хаят : повести, рассказы. – Казань: Татарское книжное издательство, 1968. - 285 с.

На перепутье: рассказы, повести. – Казань: Татарское книжное издательство, 1979. - 336 с.

Избранное: рассказы, повести. – Москва: Художественная литература, 1975. – 320 с.

Библиография

Галиева, Н. По казанским следам Фатиха Амирхана / Н.Галиева // Казань. – 2017. – №6. – С.45-51

О памятных местах в Казани, связанных с татарским писателем.

Эти книги Вы можете взять в нашей Республиканской детской библиотеке

Сайланма эсэрләр: 2 томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1957 - 1958.

1 т.: повестьлар, хикәяләр.- 600 б.

2 т.:сәхнә эсэрләре, публицистика. – 615 б.

Әсэрләр: 4 томда.- Казан: Татарстан китап нәшрияты,1984 -1989.

1 т.: хикәяләр(1907 -1922). – 1984.- 480 б.

2 т.: повестьлар, роман, драма эсэрләре.- 1984. – 488 б.

3 т.: публицистика.- 1989. – 511 б.

4 т.: әдәбият – сәнгать тәнкыйте, биографик материаллар, хатлар. – 1086. – 390 б.

Әсэрләр/ төз. Д.Заһидуллина, һ.б. – Казан: Мәгариф, 2002. – 319 б.

Татарка: избранные произведения.- Москва: Гослитиздат, 1959. – 270 с.

Хаят : повести, рассказы. – Казань: Татарское книжное издательство, 1968. - 285 с.

На перепутье: рассказы, повести. – Казань: Татарское книжное издательство, 1979. - 336 с.